

10. 11. 2025

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Legitimace drobných podnikatelů v rámci hromadných žalob

Dne 1. července 2024 nabyl účinnost zákon č. [179/2024](#) Sb., o hromadném občanském řízení soudním (dále jen "ZHOŘ").

Hromadnou žalobu může podle § 8 odst. 1 ZHOŘ podat pouze osoba (nebo společně více takovýchto osob), která je podle zákona č. [634/1992](#) Sb., o ochraně spotřebitele[1] zapsána na:

- českém seznamu oprávněných osob vedeném Ministerstvem průmyslu a obchodu[2], nebo
- evropském seznamu oprávněných osob vedeném Evropskou komisí[3].

K dnešnímu dni jsou **na českém seznamu zapsány pouze dvě organizace - dTest, o. p. s. a OnlineADR.cz, z. ú.** (dříve Spotřebitelský ombudsman, z. ú.).

ZHOŘ dále počítá se zvláštními subjekty hromadného řízení - zúčastněnými členy skupiny (tzv. hromadníky) - kteří *de facto* vystupují na straně žalobce, který zastupuje zájmy těchto spotřebitelů v souladu s § 9 ZHOŘ. Hromadníci však účastníky řízení *de iure* dle § 10 ZHOŘ nejsou.

GENEZE ZÁKONA

Kontroverze kolem ZHOŘ se soustředí krom jiného i na vymezení drobného podnikatele (tzv. mikropodniku) jako možného člena skupiny. Rozšíření aktivní legitimace nad rámec spotřebitelů se totiž neobjevilo v původním vládním návrhu, ale až v Poslanecké sněmovně prostřednictvím pozměňovacího návrhu, a to bez jakékoliv důvodové zprávy.

Vládní návrh zákona, předložený Poslanecké sněmovně dne 25. srpna 2023 jako sněmovní tisk č. 523[4], původně počítal pouze s tradičním pojetím spotřebitele jako fyzické osoby vystupující mimo rámec svého podnikání nebo povolání. Takto byl zákon koncipován v důvodové zprávě, prošel připomínkovým řízením včetně legislativní rady vlády a byl navržen vládou.

Situace se však zásadně změnila během parlamentního projednávání. Dne 27. února 2024, při druhém čtení návrhu zákona na 94. schůzi Poslanecké sněmovny, předložil poslanec Mgr. Josef Cogan pozměňovací návrh č. 4038[5], který mimo jiné rozšiřoval definici spotřebitele. Obhajoba tohoto kroku se opírala o inspiraci Spolkovou republikou Německo. Podle návrhu jsou mikropodniky často ve stejné slabší pozici jako spotřebitelé - například při koupi automobilu nebo služeb od velkých korporací.[6] Návrh však vyvolal kritiku. Například poslankyně prof. JUDr. Helena Válková, CSc. upozorňovala na možné zneužití a nedostatečnou finanční, personální a organizační připravenost institucí, čímž měla pravděpodobně na mysli Městský soud v Praze, který má o hromadných žalobách rozhodovat.[7]

AKTIVNÍ A PASIVNÍ LEGITIMACE DROBNÝCH PODNIKATELŮ

Výsledkem legislativního procesu je, že § 2 odst. 2 ZHOŘ stanoví, že "za spotřebitele podle tohoto

zákona se považuje i podnikatel, který zaměstnává méně než 10 osob a jehož roční obrat nebo bilanční suma roční rozvahy nepřesahují 50 000 000 Kč."

Pokud je tedy mikropodnik považován za spotřebitele, spotřebitel je definován jako fyzická osoba, která nepodniká a žalovaným má být pouze podnikatel, nabízí se logická úvaha, že mikropodnik nemůže být žalován hromadnou žalobou.

Doporučení Komise 2003/361/ES ze dne 6. května 2003 rozlišuje v rámci SMEs (malých a středních podniků) **drobné podniky** či **mikropodniky** (méně než 10 zaměstnanců, obrat do 2 mil. EUR), **malé podniky** (méně než 50 zaměstnanců, obrat do 10 mil. EUR) a **střední podniky** (méně než 250 zaměstnanců, obrat do 50 mil. EUR či rozvaha do 43 mil. EUR). Znění ZHOŘ se tak skutečně inspirovalo německou úpravou hromadných žalob (Verbandsklagen), když § 1 odst. 2 Verbraucherrecht durchsetzungsgesetz (VDuG) přidává "kleine Unternehmen" (mikropodnik ve smyslu čl. 2 odst. 3 doporučení Komise 2003/361/ES).

V německém kontextu však toto rozšíření prošlo řádným legislativním procesem včetně důvodové zprávy a odborné diskuze o jeho opodstatněnosti. Německý Spolkový sněm (Bundestag) v legislativním procesu odůvodnil zvolení této hranice, tedy mikropodniků, tím, že společnosti přesahující tuto hranici již disponují dostatečnými prostředky k samostatnému vymáhání pohledávek, a tudíž jejich zájmy nejsou natolik srovnatelné se zájmy spotřebitelů.[\[8\]](#)

V návaznosti na to vzniká zásadní otázka: *Do jaké míry je tento podnikatel také **pasivně legitimován** (tj. může být žalován v hromadném řízení)?*

Podle německé doktríny, pokud jsou drobní podnikatelé z důvodu své ochrany zákonodárcem považováni za rovnocenné spotřebitelům, bylo by v rozporu se systémem a zcela nelogické považovat je na druhé straně za protistrany spotřebitelů. Výjimečně je však pasivní legitimace dána, pokud nároky nebo právní vztahy uplatněné zástupnou žalobou vznikly v B2C konstelaci v době jejich vzniku a podnikatel se teprve následně stal drobným podnikatelem (nebo nepodnikatelem v důsledku ukončení podnikání) [\[9\]](#).

Jinými slovy není možné, aby byli drobní podnikatelé na jedné straně chráněni stejně jako spotřebitelé, a na druhé straně proti nim mohlo být hromadné řízení vedeno. Z daných důvodů jsou v **Německu hromadné žaloby proti drobným podnikatelům nepřípustné**, tedy pasivní legitimace, až na výjimku uvedenou výše, v hromadném občanském řízení soudním není u drobných podnikatelů dána.[\[10\]](#)

ZÁVĚR

Pokud se v průběhu hromadného řízení, ať už v certifikační fázi nebo i kdykoli později, ukáže, že na straně žalované vystupuje drobný podnikatel (mikropodnik), měl by soud řízení zastavit podle § 17 odst. 2 ZHOŘ pro neodstranitelný nedostatek podmínek řízení. V takové situaci se totiž vůbec nejedná o řízení v režimu ZHOŘ.

Systematický výklad ZHOŘ, který vychází z německé inspirace, totiž nevyhnutelně vede k závěru, že drobný podnikatel nemůže být pasivně legitimován v hromadném řízení. Zákonodárce považuje drobné podnikatele za subjekty nacházející se ve srovnatelně slabší pozici jako spotřebitelé a poskytuje jim proto stejnou ochranu. Bylo by tedy v přímém rozporu se smyslem a účelem zákona, kdyby byl závěr opačný.

Není vyloučeno, že se s touto problematickou otázkou budou české soudy muset vypořádat v blízké budoucnosti. Teprve judikatura ukáže, jak bude ustanovení § 2 odst. 2 ZHOŘ interpretováno v kontextu pasivní legitimace. Ale existuje logická argumentace, proč by mikropodnik hromadnou

žalobou žalován být neměl.

Mgr. Michal Sylla,
Associate Partner

P / R / K

ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ

PRK Partners s.r.o. advokátní kancelář

Jáchymova 2
110 00 Praha 1

Tel.: +420 221 430 111

Fax: +420 224 235 450

e-mail: prague@prkpartners.com

---

[1] Viz § 25 zákona č. [634/1992](#) Sb., o ochraně spotřebitele

[2] Viz >>> [zde](#).

[3] Viz >>> [zde](#).

[4] Viz >>> [zde](#).

[5] Viz >>> [zde](#).

[6] Viz >>> [zde](#).

[7] Tamtéž.

[8] Viz Kommentar Köhler/Bornkamm/Feddersen/Scherer, , 42. vydání, 2024, § 1 VDuG

[9] Tamtéž.

[10] Viz Münchener Kommentar zur ZPO, 7. vydání 2025, § 1 VDuG,

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Konec „severních ateliérů“? Nový stavební zákon otevírá dveře k rekolaudaci ubytovacích jednotek na plnohodnotné byty](#)
- [Oceňování nemovitosti a přiměřená náhrada při zrušení spoluvlastnictví](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 33.: Prevence střetu zájmů \(jednatel × společnost\)](#)
- [Úročení jistoty \(kauce\), kterou skládá podnájemce nájemci - II. díl](#)
- [Když obecní pozemky již nemusí být obecní - institut mimořádného vydržení v obecním právu](#)
- [Střet zájmů členů volených orgánů obchodních korporací: pravidla, proces a následky](#)
- [Dvě kiwi denně: EU schválila první zdravotní tvrzení pro čerstvé ovoce](#)
- [Nová „tlačítková“ povinnost pro e-shopy](#)
- [Digital Omnibus: Revoluce v datech, nebo jen nová zátěž pro podnikatele?](#)
- [Darování pro případ smrti nemovité věci zapsané v katastru nemovitostí a určení výše odměny soudního komisaře](#)
- [Flotilová novela: Kdo a kdy musí nově získat licenci k distribuci pojištění?](#)